

Про прийняття військового
стандарту

В Управлінні стандартизації, кодифікації та каталогізації проведено технічну експертизу справи військовий стандарт ВСТ 01.305.003 – 2019 (01) “Медичне забезпечення. Класифікація бойових уражень, небойових травм та захворювань у Збройних Силах України”.

За висновками технічної експертизи наказом начальника Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації від 04.10.2019 року № 21 прийнято військовий стандарт.

Надсилаю витяг із зазначеного наказу та оригінал військового стандарту для використання в повсякденній діяльності.

Додаток: 1. ВСТ 01.305.003 – 2019 (01) прим № 3, 1 бр.;

2. Витяг на 1 арк., н/т.

Додатки тільки до адреси.

Начальник Управління
полковник

Олександр КУМЕДА

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ВИТЯГ із НАКАЗУ

Начальника Управління стандартизації,
кодифікації та каталогізації
(з основної діяльності)

04.10.2019

м. Київ

№ 21

Про прийняття військового
стандарту

З метою встановлення єдиних підходів до обліку бойових та небойових уражень, що спричиняло негативний вплив на планування медичного забезпечення застосування Збройних Сил України та узагальнення досвіду їх медичного забезпечення, на виконання Програми Міністерства оборони України з військової стандартизації на 2019-2021 роки і вимог Положення про стандартизацію у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 02.12.2016 № 655 (зі змінами) **н а к а з у ю**:

1. Прийняти військовий стандарт ВСТ 01.305.003 – 2019 (01) “Медичне забезпечення. Класифікація бойових уражень, небойових травм та захворювань у Збройних Силах України”, із наданням чинності з 01.01.2020.

2. Уповноважити Головне військово-медичне управління на тиражування та розповсюдження військового стандарту ВСТ 01.305.003 – 2019 (01) “Медичне забезпечення. Класифікація бойових уражень, небойових травм та захворювань у Збройних Силах України”.

5. Наказ довести до Головного військово-медичного управління в частині, що стосується.

Начальник Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації
полковник

Олександр КУМЕДА

Згідно з оригіналом:

Заступник начальника Управління стандартизації,
кодифікації та каталогізації
полковник

Олег ЧУВІЛЬСЬКИЙ

Міністерство оборони України

**Військовий стандарт 01.305.003
(Видання 1)**

Медичне забезпечення

**Класифікація бойових уражень, небойових
травм та захворювань у
Збройних Силах України**

ЗАРЕЄСТРОВАНО

ОБС / 000210

04 ЖОВ 2019

Управління СКК

Підпис

Міністерство оборони України

Військовий стандарт 01.305.003 (Видання 1)

Медичне забезпечення

Класифікація бойових уражень, небойових травм та захворювань у Збройних Силах України

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04 ЖОВТ 2019

Засвідчую:

ВСТ 01.305.003-2019 (01)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАДАННЯ ЧИННОСТІ

Прийнято на надано чинності: наказ начальника Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації від 04.10.2019 № 21.

Реєстраційний номер ОВС/ 000210

Чинний від 01.01.2020

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Цей військовий стандарт розроблено вперше

ОБЛІК ЗМІН ТА ПОПРАВОК

Порядковий номер зміни, поправки	Дата і номер наказу про прийняття зміни, поправки	В якому місці документа розміщено зміну, поправку

ОРИГІНАЛ Прим. № 3

04.10.2019

Засвідчую:

ПЕРЕДМОВА

I. Цей військовий стандарт розроблено в Українській військово-медичній академії. Розробники: **Є.Б. Лопін**, кандидат медичних наук (керівник розробки); **О.В. Ричка**.

II. Цей військовий стандарт погоджено із Головним військово-медичним управлінням, Управлінням стандартизації, кодифікації та каталогізації, Національним військово-медичним клінічним центром "ГВКГ".

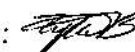
III. Цей військовий стандарт призначено для застосування у закладах охорони здоров'я у системі Міністерства оборони України. Він може бути застосований у медичних службах інших силових міністерств та відомств.

IV. Міністерство оборони України не несе відповідальності за наслідки застосування цього стандарту не за призначенням.

V. Усі питання, що стосуються цього військового стандарту, надсилати до Української військово-медичної академії.

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

01.305.003

Засвідчую:

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Сфера застосування.....	5
2. Нормативні посилання.....	5
3. Терміни та визначення понять.....	5
4. Умовні позначки та скорочення	6
5. Класифікація та номенклатура бойових уражень, небойових травм за етіопатогенетичним та анатомічним принципом	6
Додаток 1. Бібліографія.....	15

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04 ЖОВ 2019

Засвідчую:

ВСТУП

Розробка цього військового стандарту обумовлена відсутністю єдиних підходів до обліку бойових та небойових уражень, що спричиняло негативний вплив на планування медичного забезпечення застосування Збройних Сил України та узагальнення досвіду їх медичного забезпечення.

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1. Цей військовий стандарт установлює Класифікацію та номенклатуру бойових уражень, небойових травм за етіопатогенетичним та анатомічним принципом.

1.2. Цей військовий стандарт застосовують під час розробки відомчих електронних медичних інформаційних систем та у формалізованих документах медичного обліку та звітності.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Цей військовий стандарт не містить посилань на інші документи.

3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Для цілей цього військового стандарту терміни та відповідні їм визначення понять вжито у такому значенні:

3.1. Поранення – частковий вид травми, морфологічним компонентом якої є рана.

3.2. Рана – частковий вид ушкодження, обов'язковим компонентом якого є порушення цілісності шкірних покривів або слизових оболонок на всю їх товщину, з можливим ушкодженням розташованих глибше тканин та органів. Внаслідок впливу вогнепальної зброї виникають вогнепальні рани, холодної зброї – колоті, різані, колото-різані, рублені рани; за інших форм впливу виникають рвані, забійні, рвано-забійні, укушені та інші рани.

3.3. Ураження – частковий вид бойової травми, який визначається як порушення здоров'я людини внаслідок дії на неї фізичних, термічних, хімічних, біологічних та інших факторів. Внаслідок такого впливу розвиваються термічні ураження, хімічні ураження, радіаційні ураження, ураження іншими уражаючими факторами.

ОРИГІНАЛ Прим. № 3

04 ЖОВ 2019

Засвідчую:

3.4. Ушкодження – наслідок впливу снарядів, що ранять, уражаючи факторів або навколишніх предметів на тканини, органи або системи людського організму. Ушкодження має локальні морфологічні прояви у вигляді струсів, забоїв, вивихів, переломів, ран, руйнацій, відривів, опіків, відморожень, а також порушень різного рівня, обумовлених радіаційними, хімічними та іншими впливами. Ушкодження – морфологічний субстрат травми (поранення).

У цьому військовому стандарті під поняттям “ускладнені поранення та ушкодження кінцівок” розуміють поранення та ушкодження з повним або неповним відривом кінцівок, з пошкодженням крупних судин та нервів, з множинними пораненнями або синдромом тривалого здавлювання тканин розташованого нижче сегмента кінцівки.

4. УМОВНІ ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому військовому стандарті умовні позначки та скорочення не застосовано.

5. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА НОМЕНКЛАТУРА БОЙОВИХ УРАЖЕНЬ, НЕБОЙОВИХ ТРАВМ ЗА ЕТІОПАТОГЕНЕТИЧНИМ ТА АНАТОМІЧНИМ ПРИНЦИПОМ

Класифікація та номенклатура бойових уражень, небойових травм за етіопатогенетичним та анатомічним принципом наведена у табл. 1.

ОРИГІНАЛ Прим. № 3

04.10.2019

Засвідчую:

Таблиця 1 – Класифікація та номенклатура бойових уражень, небойових травм за етіопатогенетичним та анатомічним принципом

Найменування класів, груп та форм	Код
1	2
КЛАС I. МЕХАНІЧНІ УШКОДЖЕННЯ (сума 1100, 1200, 1300, 1400, 1500, 1600, 1700, 1800)	1000
Група 1. Ушкодження голови (сума 1110, 1120, 1140)	1100
Череп – всього (сума 1111-1118)	1110
Поранення м'яких тканин черепа	1111
Непроникаючі поранення черепа з ушкодженням кісток	1112
Проникаючі поранення черепа	1113
Забій м'яких тканин черепа	1114
Струс головного мозку без ушкодження кісток черепа	1115
Забій головного мозку без ушкодження кісток черепа	1116
Травми головного мозку з ушкодженням кісток черепа	1117
Здавлювання головного мозку	1118
Обличчя – всього (сума 1121-1131)	1120
Поранення м'яких тканин обличчя (включаючи поранення язика, носа, зовнішнього вуха, слинних залоз)	1121
Поранення обличчя з ушкодженням верхньої щелепи	1122
Поранення обличчя з ушкодженням нижньої щелепи	1123
Поранення обличчя з ушкодженням виличних кісток	1124
Поранення обличчя з ушкодженням стінок орбіти	1125
Поранення обличчя з ушкодженням носових кісток, придаткових пазух носу	1126
Поранення вуха з порушенням цілісності скроневої кістки	1127
Забій м'яких тканин обличчя	1128
Закриті переломи щелеп, виличних, носових кісток	1129
Ушкодження вуха внаслідок контузії, акубаротравми	1130
Множинні ушкодження кісток обличчя	1131
Очі – всього (сума 1141-1148)	1140
Поранення придатків ока (повік, слізних органів)	1141
Поранення очниці без стороннього тіла	1142
Поранення очниці з наявністю стороннього тіла	1143
Непроникаючі поранення очного яблука	1144
Проникаючі поранення очного яблука без стороннього тіла	1145
Проникаючі поранення очного яблука з наявністю стороннього тіла	1146
Руйнування очного яблука	1147
Закриті ушкодження очей	1148

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04 ЖОВ 2019

ЗАСВІДЧУЮ:

Продовження таблиці 1

1	2
Група 2. Ушкодження шиї (сума 1201-1204)	1200
Поранення м'яких тканин шиї	1201
Поранення шиї з ушкодженням дихальних шляхів, стравоходу	1202
Поранення шиї з ушкодженням щитовидної залози, крупних судин	1203
Закриті ушкодження шиї	1204
Група 3. Ушкодження грудей, спини (сума 1301-1309)	1300
Поранення м'яких тканин	1301
Непроникаючі поранення з ушкодженням кісток (ребер, ключиці, лопатки)	1302
Проникаючі поранення без відкритого пневмотораксу	1303
Проникаючі поранення з відкритим пневмотораксом	1304
Поранення легень	1305
Поранення серця та інших органів середостіння	1306
Торакоабдомінальні поранення	1307
Закриті переломи кісток грудної клітки	1308
Закриті ушкодження внутрішніх органів	1309
Група 4. Ушкодження живота, попереку (сума 1401-1403, 1407-1408)	1400
Непроникаючі поранення м'яких тканин живота та попереку	1401
Проникаючі поранення без ушкодження внутрішніх органів	1402
Всього поранень з ушкодженням внутрішніх органів живота та заочеревинного простору, у т.ч. (сума 1404-1406)	1403
поранення з ушкодженням паренхіматозних органів	1404
поранення з ушкодженням порожнистих органів	1405
поранення з ушкодженням заочеревинного простору	1406
Забій живота без ушкодження внутрішніх органів	1407
Закрита травма живота з ушкодженням внутрішніх органів та органів заочеревинного простору	1408
Група 5. Ушкодження тазу, сідниць (сума 1501-1510)	1500
Поранення м'яких тканин області тазу, сідниць	1501
Поранення з ушкодженням кісток при цілості внутрішніх органів тазу	1502
Поранення з ушкодженням внутрішніх органів (сечового міхура, уретри, заочеревинного відділу прямої кишки, піхви, матки та її придатків) але без ушкодження кісток	1503
Поранення зовнішніх статевих органів	1504

ОРИГІНАЛ ПРИМ. №3

04 ЖОВ 2019

Засвідчую:

Продовження таблиці 1

1	2
Забій м'яких тканин тазу та сідниць	1505
Закриті ушкодження з травмою внутрішніх органів (сечового міхура, уретри, прямої кишки, матки та її придатків)	1506
Закриті ушкодження зовнішніх статевих органів	1507
Закриті переломи кісток тазу	1508
Поранення з ушкодженням кісток та внутрішніх органів (сечового міхура, уретри, заочеревинного відділу прямої кишки, піхви, матки та її придатків)	1509
Закриті переломи кісток тазу з ушкодженням внутрішніх органів (сечового міхура, уретри, заочеревинного відділу прямої кишки, піхви, матки та її придатків)	1510
Група 6. Ушкодження хребта (сума 1601-1604)	1600
Поранення хребців без ушкодження спинного мозку	1601
Поранення хребців з ушкодженням спинного мозку	1602
Закриті ушкодження без неврологічних порушень	1603
Закриті ушкодження з неврологічними порушеннями	1604
Група 7. Ушкодження верхніх кінцівок (сума 1710, 1720, 1730, 1740)	1700
Плеche та плечовий суглоб – всього (сума 1711-1717)	1710
Поранення м'яких тканин плеча	1711
Поранення з переломом плечової кістки	1712
Поранення плеча, ускладнені	1713
Поранення плечового суглобу	1714
Закриті ушкодження плечового суглобу	1715
Закриті переломи плеча та плечового суглобу	1716
Закриті ушкодження плеча, ускладнені	1717
Передпліччя та ліктьовий суглоб – всього (сума 1721-1727)	1720
Поранення м'яких тканин передпліччя та ліктьового суглобу	1721
Поранення з ушкодженням кісток передпліччя	1722
Поранення передпліччя, ускладнені	1723
Поранення ліктьового суглобу	1724
Закриті ушкодження ліктьового суглобу	1725
Закриті переломи кісток передпліччя	1726
Закриті ушкодження передпліччя, ускладнені	1727
Кисть та променевоzap'ясний суглоб – всього (сума 1731-1737)	1730
Поранення м'яких тканин кисті	1731
Поранення з ушкодженням кісток кисті	1732
Закриті ушкодження кисті	1733

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04.10.2019

ЗАСВІДЧУЮ:

Продовження таблиці 1

1	2
Поранення променевозап'ясного суглобу	1734
Закриті ушкодження променевозап'ясного суглобу	1735
Поранення пальців	1736
Закриті ушкодження пальців	1737
Забій верхніх кінцівок – всього	1740
Група 8. Ушкодження нижніх кінцівок (сума 1810, 1820, 1830, 1840)	1800
Стегно та кульшовий суглоб – всього (сума 1811-1817)	1810
Поранення м'яких тканин стегна	1811
Поранення з ушкодженням стегнової кістки	1812
Поранення стегна, ускладнені	1813
Поранення кульшового суглобу	1814
Закриті ушкодження кульшового суглобу	1815
Закриті переломи стегнової кістки	1816
Закриті ушкодження стегна, ускладнені	1817
Гомілка та колінний суглоб – всього (сума 1821-1827)	1820
Поранення м'яких тканин гомілки	1821
Поранення з ушкодженням кісток гомілки	1822
Поранення гомілки, ускладнені	1823
Поранення колінного суглобу	1824
Закриті ушкодження колінного суглобу	1825
Закриті переломи кісток гомілки	1826
Закриті ушкодження гомілки, ускладнені	1827
Стопа та гомілковостопний суглоб – всього (сума 1831-1837)	1830
Поранення м'яких тканин стопи	1831
Поранення з ушкодженням кісток стопи	1832
Поранення гомілковостопного суглобу	1833
Закриті ушкодження гомілковостопного суглобу	1834
Закриті ушкодження стопи	1835
Поранення пальців стопи	1836
Закриті ушкодження пальців стопи	1837
Забій нижніх кінцівок – всього	1840
КЛАС II. ТЕРМІЧНІ УРАЖЕННЯ (сума 2100, 2200)	2000
Група 1. Опіки (сума 2101-2108)	2100
Поверхневі, менше 10% шкірних покривів	2101
Поверхневі, більше 10% шкірних покривів	2102

ОРИГІНАЛ ПРИМ. №3

04.03.2019

ЗАСВІДЧУЮ:

Продовження таблиці 1

1	2
Глибокі, менше 10% шкірних покривів	2103
Глибокі від 11 до 20% шкірних покривів	2104
Глибокі, більше 20% шкірних покривів	2105
Опіки повік	2106
Опіки очного яблука	2107
Опіки верхніх дихальних шляхів	2108
Група 2. Відмороження (сума 2201-2207)	2200
Відмороження I – II ст., менше 10% шкірних покривів	2201
Відмороження I – II ст., більше 10% шкірних покривів	2202
Відмороження III – IV ст., менше 10% шкірних покривів	2203
Відмороження III – IV ст., більше 10% шкірних покривів	2204
Загальне охолодження легкого ступеня	2205
Загальне охолодження середнього ступеня	2206
Загальне охолодження тяжкого ступеня	2207
КЛАС III. РАДІАЦІЙНІ УРАЖЕННЯ (сума 3100, 3200)	3000
Група 1. Гострі радіаційні ураження (сума 3101-3107)	3100
Гостра променева реакція	3101
Гостра променева хвороба першого ступеня	3102
Гостра променева хвороба другого ступеня	3103
Гостра променева хвороба третього ступеня	3104
Гостра променева хвороба четвертого ступеня	3105
Гостре радіаційне місцеве ураження	3106
Гостре променеве ураження від внутрішнього опромінення	3107
Група 2. Хронічні радіаційні ураження (сума 3201-3204)	3200
Хронічна променева хвороба першого ступеня	3201
Хронічна променева хвороба другого ступеня	3202
Хронічна променева хвороба третього ступеня	3203
Хронічна променева хвороба четвертого ступеня	3204
КЛАС IV. УРАЖЕННЯ ОТРУЙНИМИ РЕЧОВИНАМИ (сума 4100, 4200, 4300, 4400, 4500)	4000
Група 1. Ураження отруйними речовинами нервово-паралітичної дії (сума 4101-4103)	4100
Ураження легкого ступеня	4101
Ураження середнього ступеня	4102
Ураження тяжкого ступеня	4103

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04.03.2019

Продовження таблиці 1

1	2
Група 2. Ураження отруйними речовинами загальноотруйної дії (сума 4201-4203)	4200
Ураження легкого ступеня	4201
Ураження середнього ступеня	4202
Ураження тяжкого ступеня	4203
Група 3. Ураження отруйними речовинами шкірноаривної дії (сума 4301-4307)	4300
Ураження шкіри	4301
Ураження очей	4302
Ураження верхніх дихальних шляхів	4303
Бронхіт	4304
Пневмонія	4305
Ураження шлунково-кишкового тракту	4306
Сполучені (багатосистемні) ураження	4307
Група 4. Ураження отруйними речовинами задущливої дії (сума 4401-4403)	4400
Ураження легкого ступеня	4401
Ураження середнього ступеня	4402
Ураження тяжкого ступеня	4403
Група 5. Ураження іншими отруйними речовинами (сума 4501-4503)	4500
Ураження отруйними речовинами психотоміметичної дії	4501
Ураження отруйними речовинами сльозоточивої та подразнюючої дії	4502
Ураження іншими отруйними речовинами та димотворними речовинами	4503
КЛАС V. УРАЖЕННЯ БІОЛОГІЧНОЮ ЗБРОЄЮ (сума 5100, 5200, 5300, 5400, 5500)	5000
Група 1. Захворювання, що виникли в результаті застосування бактерій (сума 5101-5105)	5100
Чума	5101
Туляремія	5102
Сибірська виразка	5103
Холера	5104
Інші форми	5105
Група 2. Захворювання, що виникли в результаті застосування вірусів (сума 5201-5203)	5200
Віспа натуральна	5201
Енцефаломієліти	5202
Інші форми	5203

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04 ЖОВ 2019

ЗАСВІДЧУЮ:

12

Продовження таблиці І

1	2
Група 3. Захворювання, що виникли в результаті застосування рикетсій (сума 5301-5303)	5300
Висипний тиф	5301
Ку-лихоманка	5302
Інші форми	5303
Група 4. Захворювання, що виникли в результаті застосування грибків (сума 5401-5405)	5400
Кокцидіоїдомікоз	5401
Гістоплазмоз	5402
Бластомікоз	5403
Криптококоз	5404
Інші форми	5405
Група 5. Захворювання, що виникли в результаті застосування токсинів (сума 5501-5502)	5500
Ботулізм	5501
Інші форми	5502
КЛАС VI. РЕАКТИВНІ СТАНИ ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО УРАЖЕННЯ ТА ІНШИХ ПРИЧИН (сума 6001-6003)	6000
Невротичні розлади	6001
Реактивні психози	6002
Посттравматичний стресовий розлад	6003
КЛАС VII. УРАЖЕННЯ, СПРИЧИНЕНІ УРАЖАЮЧИМИ ФАКТОРАМИ НЕ КЛАСИФІКОВАНИМИ В ІНШИХ РУБРИКАХ (сума 7001-7003, 7017, 7020)	7000
Ураження, спричинені впливом електричного струму	7001
Ураження, спричинені впливом сил природи	7002
Контакт з іншими особами, тваринами, у т.ч. (сума 7004-7016)	7003
укус або подряпування іншою особою	7004
укус криси	7005
укус собаки	7006
укус іншими ссавцями	7007
контакт з морськими тваринами	7008
контакт з отруйними морськими тваринами	7009
контакт з отруйними зміями та ящірками	7010
контакт з іншими рептиліями	7011
контакт з отруйними павуками	7012
контакт зі скорпіоном	7013
контакт з неотруйними комахами та іншими неотруйними членистоногими	7014

ОРИГІНАЛ ПРИМ. № 3

04 ЖОВ 2019

Продовження таблиці 1

1	2
контакт з шершнями, осаами та бджолами	7015
контакт з багатоніжками та отруйними тисячоніжками (тропічними)	7016
Контакт з рослинами, у т.ч. (сума 7018-7019)	7017
контакт з шипами та колючками рослин або листям з гострими краями	7018
контакт з отруйними рослинами	7019
Осліплююча дія на органи зору спеціальних лазерних пристроїв	7020
ВСЬОГО ЗА КЛАСАМИ I-VII (сума 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000)	8000

Кінець таблиці 1

ОРИГІНАЛ Прим. № 3

04.003.2019

Засвідчую:

Бібліографія

1. Наказ Міністерства оборони України від 23.03.2017 № 168 “Про затвердження Переліку закладів охорони здоров’я в системі Міністерства оборони України”, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18.04.2017 за № 511/30379.

2. Наказ директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України від 28.12.2016 № 37 “Про запровадження Тимчасової інструкції з кодифікації бойових уражень, небойових травм та захворювань у Збройних Силах України”.

Ключові слова: Збройні Сили України, медичне забезпечення, заклади охорони здоров’я, Міністерство оборони України, класифікація, номенклатура, бойове ураження, небойова травма, захворювання, механічні ушкодження, термічні ураження, радіаційні ураження, ураження отруйними речовинами, ураження біологічною зброєю, реактивні стани.

Начальник науково-дослідного відділу (наукового супроводу створення та модернізації медичної техніки) науково-дослідного інституту проблем військової медицини Української військово-медичної академії (керівник розробки)

підполковник медичної служби

Є.Б.ЛОПН

Науковий співробітник науково-дослідного відділу (наукового супроводу створення та модернізації медичної техніки) науково-дослідного інституту проблем військової медицини Української військово-медичної академії

працівник Збройних Сил України

О.В.РИЧКА

ОРИГІНАЛ Прим. № 3

04.03.2019

Засвідчую: